

Llyr Gruffydd AC

Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

9 Ebrill 2020

Annwyl Llyr,

Covid-19: Cefnogaeth i Gymru

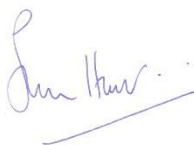
Rwy'n ysgrifennu atoch yn ymateb i'ch llythyr dyddiedig 23 Mawrth, yn gofyn am ddiweddariad ar ymateb Llywodraeth y DU i'r pandemig COVID-19.

Mae gennym gynllun i ddelio ag effaith y pandemig coronafeirws, sy'n seiliedig ar arbenigedd gwyddonwyr blaenllaw y byd. Ein prif nod yw diogelu pobl rhag y feirws hwn, yn enwedig amddiffyn y GIG a'r sawl sydd fwyaf bregus trwy ddilyn pedwar cam, sef Ynysu, Arafu, Ymchwilio, a Lliniaru.

Rwyf wedi amgáu manylion am ymateb Llywodraeth y DU i'r feirws Covid-19, yn cynnwys manylion am y cymorth sydd ar gael i fusnesau yng Nghymru. Bydd gwybodaeth lawn am y cyllid canlyniadol Barnett fydd ar gael i Lywodraeth Cymru yn 2020/21 yn cael ei chyhoeddi trwy'r broses Prif Amcangyfrifon, a bydd data ar dryloywder Grantiau Bloc yn cael ei gyhoeddi yn y gwanwyn.

Gofynnaf os y gallwn ddelio â'ch cais am dystiolaeth lafar ar ddyddiad diweddarach, ac edrychaf ymlaen at gydweithio â'ch Pwyllgor yn y dyfodol.

Cofion gorau,

Y Gwir Anrhydeddus Simon Hart AS
Ysgrifennydd Gwladol Cymru

Tystiolaeth ysgrifenedig gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru ar gyfer Pwyllgor Cyllid Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Cyllid i Gefnogi Cymru yn Ystod y Pandemig Covid-19

Mae Llywodraeth y DU wedi gweithredu'n gyflym i roi pecyn cymorth digynsail mewn lle i helpu busnesau ac unigolion yng Nghymru, a ledled y DU, yn ystod y pandemig Covid-19.

Mae Prif Weinidog y DU wedi dweud bydd Llywodraeth y DU yn gwneud beth bynnag sydd ei angen i ennill y frwydr yn erbyn y pandemig. Rydym yn benderfynol ein bod am ddiogelu bywydau a diogelu bywoliaethau. Yn ystod y cyfnod cythryblus hwn, mae Prif Weinidog y DU wedi dweud y byddwn yn cymryd pob cam y gallwn i sicrhau bod busnesau yn cael eu diogelu, bod yr economi yn parhau i fod yn gryf, a bod neb, ni waeth os ydynt yn gyflogedig ynteu'n hunangyflogedig, yn cael eu cosbi am wneud y peth iawn.

Mae'r mwyafrif o fesurau'r Llywodraeth i gefnogi busnesau yn weithredol ledled y DU, yn cynnwys darparu gwerth £330 biliwn o fenthyciadau busnes a gwarantau busnes, talu 80% o gyflogau am gyfnod o dri mis ar gyfer gweithwyr sydd wedi cymryd absenoldeb seibiant, gohirio taliadau TAW a thalu trethi, darparu cefnogaeth i unigolion hunangyflogedig a thalu am gostau tâl salwch statudol.

Rydym wedi gwneud newidiadau sylweddol i'r prosesau ar gyfer tâl salwch statudol, credyd cynhwysol, a'r lwfans cyflogaeth a chymorth, i sicrhau bod pobl yn gallu cael mynediad at y system gymorth yn gyflymach ac yn haws, ac rydym wedi cymryd camau brys pellach i sicrhau bod gan fusnesau fynediad at arian i dalu rhent, cyflogau neu gyflenwyr.

Mae Prif Weinidog y DU wedi rhoi cyfarwyddiadau pwysig i orfodi cadw pellter cymdeithasol i leihau lledaeniad y feirws. Cyhoeddodd Llywodraeth y DU ei bod yn cau'r holl siopau sy'n gwerthu nwyddau dianghenraid, yn cynnwys siopau dillad a siopau nwyddau electronig, i gefnogi'r ymdrech hollbwysig hwn i drechu'r feirws. Mae arweiniad cynhwysfawr wedi cael ei gyhoeddi ynghylch aros gartref a chadw i ffwrdd o bobl eraill, yn cynnwys cyngor ar gyfer y rhai hynny nad ydynt yn gallu gweithio o adref.

Bydd tenantiaid masnachol nad ydynt yn gallu talu eu rhent o ganlyniad i'r coronafeirws yn cael eu hamddiffyn rhag cael eu troi allan. Bydd mesurau, sy'n rhan o'r Ddeddf Coronafeirws brys yn golygu na fydd unrhyw fusnes yn cael ei droi allan o'i eiddo os ydynt yn methu taliad yn y tri mis nesaf.

Mae Tŷ'r Cwmnïau yn cynnig estyniad o dri mis i fusnesau sydd wedi'u heffeithio gan y coronafeirws i roi amser iddynt ffeilio eu cyfrifon.

Mae Canghellor y Trysorlys wedi cyhoeddi cefnogaeth ddigynsail ar gyfer busnesau a gweithwyr i'w diogelu rhag yr argyfwng economaidd presennol, yn cynnwys:

- Cynllun Cadw Swyddi drwy gyfnod y Coronafeirws, lle bydd cyflogwyr bychain a chyflogwyr mawr yn gymwys i wneud cais am grant llywodraeth lle bo 80% o gyflogau gweithwyr yn cael eu talu i fyny at uchafswm o £2,500 y mis. Bydd y cynllun yn cael ei ôl-ddyddio i'r 1af o Fawrth a bydd ar gael am o leiaf 3 mis, gyda'r grantiau cyntaf yn cael eu talu o fewn wythnosau.
- Gohirio taliadau TAW gan gwmnïoedd ar gyfer y chwarter ariannol nesaf, tan ddiwedd mis Mehefin, sy'n cyfrannu £30 biliwn i'r economi.
- Gwerth £330 biliwn o fenthyciadau i gefnogi busnesau sydd wedi'u cefnogi a'u gwarantu gan y llywodraeth.
- Cynllun Cymorth Incwm i'r Hunangyflogedig a fydd yn helpu gweithwyr llawrydd cymwys i gael grantiau gwerth hyd at £2,500 y mis am o leiaf tri mis.

Mae'r lefel o gydweithio rhwng yr holl bartïon gwleidyddol a'r pedair llywodraeth yn y DU wedi bod yn anhygoel wrth inni weithio gyda'n gilydd i fynd i'r afael â'r argyfwng hwn. Dyma'r her fwyaf mae'r DU wedi'i hwynebu yn ein hoes ni, ac mae Llywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a'r holl Weinyddiaethau Datganoledig yn gweithio gyda'i gilydd yn esmwyth i ddarparu'r arweinyddiaeth y mae'r wlad hon ei hangen ac yn ei disgwyl. Rydym wedi gweithredu ar gyflymder digynsail oherwydd y gwyddwn bod angen cymorth ar frys ar fusnesau, cymunedau ac unigolion fel ei gilydd.

Cyhoeddodd Llywodraeth y DU nifer o raglenni a oedd yn berthnasol i Loegr yn unig yng Nghyllideb 2020 i ymateb i'r pandemig COVID-19. Roedd y rhain yn cynnwys:

- Cronfa caledi ariannol i awdurdodau lleol;
- Cynllun rhyddhau ardrethi busnes;
- Grantiau o £3,000 ar gyfer busnesau bychain; a
- Cronfa ymateb gwerth £5 miliwn i gefnogi gwasanaethau cyhoeddus.

Roedd y gronfa ymateb i gefnogi gwasanaethau cyhoeddus yn cynnwys ariannu:

- Gwell rhyddhau o'r GIG/gwaharddiadau o brawf modd;
- Pecyn cymorth COVID ar gyfer awdurdodau lleol;
- Prynu capasiti gofal iechyd yn y Sector Breifat; a
- Gwarchod, yn cynnwys pecynnau bwyd ac elfennau o'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

Yn dilyn cyhoeddiad y Gyllideb, mae nifer o raglenni ac ychwanegiadau i'r uchod wedi cael eu cyhoeddi. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Grantiau cefnogi busnes estynedig (£10,000); a
- Cynllun rhyddhau ardrethi busnes estynedig, yn cynnwys ar gyfer methrinfeydd a busnesau manwerthu nad ydynt yn cael eu hystyried yn rhai hanfodol.

O ganlyniad i'r uchod, mae Llywodraeth y DU wedi darparu dros £5.3 biliwn i'r gweinyddiaethau datganoledig trwy'r broses Barnett yng nghyswllt COVID-19, yn cynnwys £2.73 biliwn ar gyfer Llywodraeth Yr Alban, £1.65 biliwn ar gyfer Llywodraeth Cymru a £0.92 biliwn ar gyfer Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon.

Bydd gwybodaeth bellach am y cyllid canlyniadol Barnett a ddarperir i Lywodraeth Cymru yn 2020/21 yn cael ei chyhoeddi trwy'r broses Prif Amcangyfrifon a bydd Tryloywder Grantiau Bloc yn cael ei gyhoeddi yn ddiweddarach yn y gwanwyn.